

NÄR TIKARNA LÖPER

Låt din hanne slippa lida

SUCK. Den kärleksranke lille shih tzun deppar och längtar ut.

Tunnelseende, aggressiva utfall och ylande nätterna igenom. För kärlekskranka hanhundar är löpperioderna en pina. Men vad gör man åt problemet? – Kastrera din hund, råder veterinär Susanne Lindqvist.

TEXT KRISTINA TILVEMO FOTO KRISTINA TILVEMO, ISTOCK PHOTO & SLU

Förmodligen är det precis som Madeleine Hedenskog säger. För hennes bichon havanais Alfred skäller inte när jag ringer på dörren. Han kommer över huvud taget inte fram och hälsar. I stället ligger han lugnt kvar på fällen på andra sidan huset, tillfreds med livet och tillvaron.

– Alfred är en otroligt snäll familjehund, konstaterar Madeleine. Han är gärna med på allting samtidigt som vi utan problem kan ha honom lös när vi är ute. Sedan är han lite reserverad mot främlingar och håller sig gärna i bakgrunden.

Men under löpperioderna, innan han kastrades, blev relationen med Alfred kaotisk. Den trygga familjehunden förvandlades till en stressfaktor. Han lyssnade inte, blev orolig, sprang runt och hämtade saker och juckade på barnens mjukisdjur. Efterhand började han yla på nätterna och listade så småningom ut hur han skulle forcera trädgårdsstaketet.

– Det var uppenbart att Alfred inte mätte bra psykiskt. Han rymde flera gånger och värst var det nog för mina föräldrar som brukar passa honom på dagarna, de blev naturligtvis oroliga för att något skulle hända. En gång rymde han till och med på natten och vi fick ge oss ut och leta i skogen. Till sist kändes det som om byns tikar löpte hela tiden.

OCH DET KAN mycket väl stämma, för medan tikarna i en normal vargflock löper samtidigt en gång per år, har urbaniseringen lett till att tikarna i ett bostadsområde ofta triggas i gång och fyller i varandra, berättar hundinstruktören Anita Axelsson.

– Bor du i stan kan det innebära att hunden utsätts för stresspåslag under lång tid. Den vilas inte, äter inte och tappar i vikt, och tävlar du med den kan den till exempel inte bygga muskler under den här perioden, förklarar hon.

Frågan är vad som finns att göra när hunden snor runt som ett skällat troll och är mer eller mindre okontaktbar.

– Har du en hund som är väldigt kär och

inte i avel så tycker jag att man ska kastrera. Både ägare och hund mår mycket bättre, säger Anita Axelsson. Visst, du kan försöka avleda och hitta på övningar för att lugna hunden, men när allt kommer omkring, vad är en köttbulle mot sex?

FORTFARANDE LEVER dock föreställningen att hundar inte bör kastreras. Samtidigt som katter och hingstar snöps utan minsta tvekan. Varför?

– Före 1987 fanns en lag i Sverige som förbjöd kastrering av hundar utan medicinsk indikation. Förmodligen är det den som ligger kvar i medvetandet och spökar, säger Susanne Lindqvist, chefveterinär på Universitetsdjursjukhuset i Uppsala.

Men hon börjar skönja en attitydförändring. ▶

”Vad är en köttbulle mot sex?”

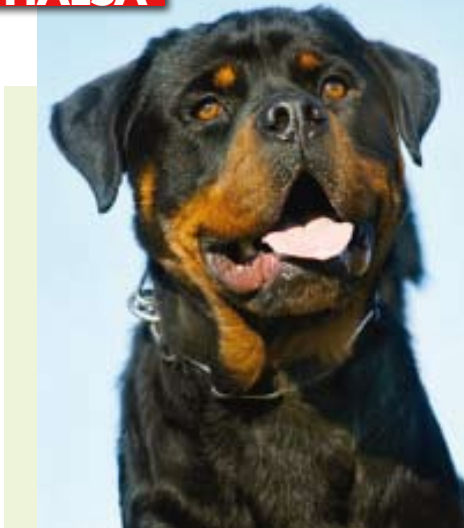
Avleda kärlekskrank hanne?

■ **TYVÄRR FINNS INGET** hokus pokus som botar olycklig kärlek. Låt hunden få ordentligt med motion och träna spår, agility eller cirkuskonster så att den använder hjärnan. Har du en bra relation med hunden sedan tidigare kan lek fungera, i annat fall bör du satsa på att bygga upp och stärka relationen under mellanperioderna.

MER HARMONISKA. Sedan bichon havanaisen Alfred kastrerades har tillvaron blivit lugnare inte bara för honom själv utan även för matte Madeleine Hedenskog och hennes dotter Louise.

”Machohannar” är känsligare

■ **VISSA HANHUNDAR** påverkas inte över huvud taget av löptikar. Andra drar i kopplet, matvägrar och blir aggressiva. Dels beror skillnaden på att könsdriften är individuell, dels finns raser med starkare könsprägel än andra. Ofta hänger det samman med hundens utseende, tipsar hundinstruktör Anita Axelsson. Kan du enkelt avgöra om hunden är tik eller hanne är könspräglingen sannolikt starkare.

KÄNSLIG. Rottweilerhannar är starkt könspräglade och kan reagera kraftigt på löptikar.

► Kastrering håller på att bli accepterat, både bland veterinärer och hundinstruktörer.

– I dag är det betydligt vanligare att kastrera. Visserligen är det inget litet ingrepp och i många fall rätt smärtsamt, men vi håller kvar hundarna på kliniken ett dygn för smärtlindring och övervakning, säger hon.

FÖR FAMILJEN HEDENSKOGS del blev situationen så småningom ohållbar, berättar matte Madeleine. Alfred fick allt svårare att träffa andra hundar och hemma skapade han irritation i hela huset.

– Det slutade med att vi blev arga på honom eftersom vi kände oss så begränsade. Vi kunde inte ha honom lös eller ta med honom om det fanns andra hanhundar i närheten. Till sist visste vi inte vad vi skulle göra. Sedan träffade vi några som hade kastrerat sina hundar.

Madeleine ringde runt till veterinärer och vänner för att ta reda på fakta om ingreppet. Beslutet fick mogna fram och till sist kändes

det inte så farligt, berättar hon.

– Vi fann en klinik som många andra var väldigt nöjda med. Ingreppet tog ett par timmar och sedan fick Alfred stanna för observation. Han var rätt mosig de första dagarna men vi fick värktabletter med oss hem och han klarade sig från infektioner. Sedan tog det ungefär en vecka innan han återhämtade sig, säger hon.

Efter cirka tre månader började Alfreds beteende förändras, i takt med att hormonerna gick ur kroppen. Visserligen kan han fortfarande stanna och nosa, berättar Madeleine, men inte alls på samma sätt som tidigare. Och framför allt har han slutat rymma och göra utfall mot andra hanhundar.

– Vi som ledare känner oss också lugnare. Tidigare var jag nervös och skämdes för hans beteende men i dag är han en trygg hund som inte bryr sig ett dugg. Hela livssituationen med hund har blivit så mycket enklare. För oss i familjen känns det som det bästa vi gjort, säger hon. ■

STABIL. I dag påverkas inte Alfred lika mycket av löptikarna som tidigare.

Om du funderar på att kastrera

■ **ÄR HUNDEN AGGRESSIV** mot andra hanhundar och du har svårt att behålla kontrollen

Susanne Lindqvist

Samtidigt påpekar hundinstruktör Anita Axelsson att de som har en bra rasrepresentant bör tänka sig för innan de kastrerar. Bra hundar behövs för avelsbredde.

kan det vara läge att kastrera, säger chefsveterinär Susanne Lindqvist. En hund som bara är ouppfostrad ändrar sig dock inte, understryker hon. Tydliga tecken på att hunden mår dåligt är att den ylar, matvägrar eller rymmer.

Ingrepp och efterbehandling

► **Vid operationen** avlägsnas hundens testiklar där könshormonerna produceras. Ibland tas hela pungen bort men är den liten räcker det med att lägga ett snitt. Veterinären knyter av och ligerar både sädesledare och större blodkärl. När testiklarna ligger inne i buken (vanligare hos småhundar) finns ännu större skäl att kastrera, enligt Susanne Lindqvist.

Bland biverkningarna förekommer ökad aptit, lurvigare päls och i vissa fall inkontinens. Behandling finns dock.

Ingreppet kostar cirka 4 000 kronor på djursjukhus, plus en tusenlapp för efterbehandling.

Gå ut på kortare koppelrastningar kan du göra direkt när hunden kommer hem. Däremot är det viktigt att vila och undvika hård träning och agility i minst fyra veckor. De första dagarna ges smärtlindring vid behov.

Det är tillåtet att tävla med och ställa ut en kastrerad hund i Sverige om man har veterinärintyg utfärdat före ingreppet.

Alternativ

► **Medicinsk kastrering** är ett alternativ om du vill se om och hur hunden förändras innan du bestämmer dig för ett kirurgiskt ingrepp.

Det vanligaste är chipkastrering. Då förs en kapsel med läkemedel som stänger av testosteronproduktionen in via kanyl i nackskinn. Effekten sitter i under cirka ett halvår och efteråt ska hunden kunna användas till avel igen. Medlet ger en ökad sexualdrift i 10–20 dagar efter injektionen. Den första behandlingen brukar kosta drygt 1 000 kronor, efterföljande några hundralappar mindre.

P-spruta är också ett alternativ. Men flera biverkningar förekommer, framförallt efter upprepade behandlingar under en längre tid.

Tänk på att hunden inte får tävla eller ställas ut enligt SKK:s dopingreglemente, när den är kemiskt kastrerad. Karenstiden är sex månader.

Källa: Susanne Lindqvist, chefsveterinär, Universitetsdjursjukhuset i Uppsala, Anita Axelsson, hundinstruktör.

